

Biuletyn
Polonistyczny

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

Newsletter projektu

NR 14
listopad 2025

Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata

o projekcie

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do zapoznania się z najnowszymi informacjami dotyczącymi projektu, który wyrósł z potrzeby zaangażowania we współczesny świat i pokazania, że poloniści mają mu wiele do zaoferowania, a polonistyka, czy szerzej – humanistyka, daje narzędzia, by się w tym świecie odnaleźć, pomóc go zrozumieć, wyjść naprzeciw jego problemom.

O naszych działaniach projektowych będziemy Państwa informować w rozsyłanych cyklicznie newsletterach, które można zaprenumerować po zalogowaniu do “Biuletynu Polonistycznego” i wybraniu w ustawieniach newslettera opcji: “okazjonalny”.

Życzymy inspirującej lektury!

Zespół projektu “Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata”

Myśl przewodnia projektu:

POLONISTYKA ZAANGAŻOWANA

➤ aktualnie pracujemy nad...

- kolejnymi odcinkami podcastu: z prof. Moniką Ładoń oraz Kingą Białek, które opublikujemy w 1. połowie grudnia
- przygotowaniem sympozjum w Londynie, które odbędzie się 6 i 7 grudnia

Uczestniczki naszego projektu zostały zaproszone do współorganizowania niezwykłego wydarzenia, realizowanego przez Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie projektu „Autyzm bez granic: Wsparcie dzieci, rodziców i nauczycieli polonijnych”. Jesteśmy bardzo wdzięczni za zaproszenie i możliwość podzielenia się wiedzą w zakresie studiów o niepełnosprawności!

Podczas [Międzynarodowego, interdyscyplinarnego sympozjum „Razem dla dzieci. Jak wspierać rodziny i nauczycieli w pracy z dziećmi z autyzmem”](#) 6 grudnia współtworzyć będziemy panel *NARRACJE INNOŚCI: O AUTYZMIE W LITERATURZE*, a 7 grudnia Ewa Pakalska i dr Beata Koper przeprowadzą warsztat *Słowa w spektrum / Words in the Spectrum*.

PUNO PRZY WSPÓŁPRACY Z IBL PAN ORAZ ZPPNO
ZAPRASZAJĄ NA MIĘDZYNARODOWE
INTERDISCYPLINARNE SYMPOZJUM NAUKOWE

**RAZEM DLA DZIECI: JAK WSPIERAĆ RODZINY
I NAUCZYCIELI W PRACY Z DZIEĆMI Z AUTYZMEM**

DZIEŃ I – SOBOTA, 6 GRUDNIA 2025
11:00–19:00 SALA MULTIMEDIALNA, POSK 4 PIĘTRO
LONDYN / ZOOM

Badacze z UK i Polski wystąpią w panelach poświęconych tematyce autyzmu w rodzinie, szkole i literaturze. Poprowadzą także warsztat terapii sztuką w edukacji i relacjach rodzinnych.

W programie spotkanie z Elizą Kącką, autorką nagradzanej książki *Wczoraj byłeś zła na zielono*

DZIEŃ II – NIEDZIELA, 7 GRUDNIA 2025
10:30–14:00 SALA WYKŁADOWA
PUNO, POSK 3 PIĘTRO

Warsztaty tematyczne poprowadzą badaczki z IBL PAN w Warszawie:
Słowa w spektrum / Words in the Spectrum

W ramach projektu *Autyzm bez granic. Wsparcie dzieci, rodziców i nauczycieli polonijnych*

WSTĘP WOLNY | PATRONI MEDIALNI

Organizatorami sympozjum są Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie, Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w Warszawie oraz Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie.

Komitet naukowo-organizacyjny tworzą: dr Justyna Gorzkowicz (PUNO), red. Regina Wasiak-Taylor (ZPPnO), dr Mariola Wilczak (IBL PAN), dr Teresa Naidoo (PUNO), Ewa Pakalska (IBL PAN), Małgorzata Szkop (ZPPnO), Małgorzata Witkowska (PUNO).

Możliwe jest uczestnictwo online w wydarzeniu po zarejestrowaniu się pod adresem mejlowym: justyna.gorzkowicz@puno.ac.uk.

↘ efekty projektu

- artykuły i wywiady: [Język wobec choroby, starości i zanikania. Medycyna humanistyczna jako szansa](#)
- odcinek podcastu "Polonistyka zaangażowana" [Dzisiaj wszyscy jesteśmy humanistami cyfrowymi. Spotkanie z Cezarym Rosińskim](#)

Jak mówi Cezary Rosiński w rozmowie z Piotrem Bordzołem, jeśli zaakceptujemy pewną naturę zjawisk, z którymi na co dzień pracujemy, to okaże się, że zarówno literatura piękna, teksty, informacje słownikowe i encyklopedyczne, biogramy, zasoby biobibliograficzne, a nawet edycje krytyczne, bibliografie, notatki, zdjęcia, adnotacje, i inne nawet najbardziej tradycyjne praktyki humanistyczne – wszystko to możemy opowiedzieć językiem danych. A mówiąc o tych zasobach jako o danych oraz o metadanych (a więc danych na temat danych) jesteśmy w stanie opisać wszelkie oryginalne zbiory.

Czy kompetencje cyfrowe są obecne w programach studiów polonistycznych? Gdzie ich szukać? Na co powinni zwrócić uwagę dzisiejsi studenci polonistyki, ale też absolwenci? Jakie podejmować aktywności, żeby zdobyć umiejętności pozwalające w taki sposób uprawiać humanistykę? I jaka była droga zawodowa naszego Rozmówcy, który swoją ścieżkę dydaktyczną nazywa "nieco schizofreniczną", i który od badań stricte literaturoznawczych przeszedł do wykorzystania humanistyki cyfrowej w badaniach jezuickich i wyjazdu do Peru?

Dr Cezary Rosiński jest adiunktem, dokumentalistą i specjalistą ds. danych w Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Badań Literackich PAN, współautorem "Polskiej Bibliografii Literackiej". Interesuje się przestrzenią w literaturze współczesnej. Próbuje na polskim gruncie wykorzystać osiągnięcia Bibliographic Data Science. Jest zaangażowany w polskie i europejskie projekty badawcze w ramach Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN, m.in. PBL-Lab, DARIAH-PL, TRIPLE.

Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata

spotkania
Biuletynu

KOMPETENCJE POLONISTYCZNE

- kwerenda w Paryżu

19 listopada w poszukiwaniu śladów historii polonistyk francuskich wyruszyła do Paryża współpracująca z "Biuletynem Polonistycznym" dr Gabriela Manista. Prócz bogatych materiałów i znalezisk przywiozła ze sobą wrażenia z [Kongresu Polonistów we Francji](#) – wydarzenia o pięknej tradycji (pierwsza edycja odbyła się już w 2001 roku!) i ogromnym znaczeniu dla obecności języka i kultury polskiej nad Sekwaną. Tegoroczna odsłona, zatytułowana „Enseigner et promouvoir la langue et la culture polonaises”, odbyła się w historycznych przestrzeniach polskiej nauki, dziedzictwa i kultury:

- 📍 19 XI – Lycée Montaigne, Paris
- 📍 20 XI – Bibliothèque Polonaise de Paris
- 📍 21 XI – Académie Polonaise des Sciences – Centre Scientifique à Paris

Podczas Kongresu spotkała wielu wybitnych polonistów: językoznawców, literaturoznawców, lingwistów oraz wszystkich, którzy z pasją szerzą kulturę i nauczanie języka polskiego we Francji.

Mamy nadzieję, że jej obecność – a także referat prof. Magdaleny Popiel, „Światowe imperium polonistów? O projekcie Geopolonistyki” – zachęci francuską kadrę akademicką do wypełniania ankiet i dołączania do naszej interaktywnej mapy studiów polonistycznych za granicą.

Szczególne wrażenie zrobiły na nas wystąpienia legend francuskiej polonistyki trzeciego dnia konferencji: **Michel Masłowski** (Sorbonne Université), „Culture polonaise en France : Romantisme, Solidarité, échanges...”; **Maria Delaperrière** (INALCO), „Langue et littérature, un couple indissociable dans l’enseignement du polonais en France”
...oraz inspirujące rozmowy i dyskusje, które z pewnością zostaną z nami na długo.

Dziękujemy organizatorom – a w szczególności prof. [Kindze Siatkowskiej-Callebat](#) z Sorbonne Université za zaproszenie, ciepłe przyjęcie oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniem!

↙ co nowego u...

Ewy Pakalskiej

Dla Ewy Pakalskiej, uczestniczki prac nad bibliograficzną kolekcją studiów o niepełnosprawności, listopad jest niezwykle pracowitym miesiącem. 27 listopada wzięła udział w dwudniowej konferencji ["Stare" i "nowe" w literaturze dla dzieci i młodzieży](#), będącej upamiętnieniem działań zmarłej w 2023 roku prof. dr hab. Bożeny Olszewskiej na rzecz literatury dla dzieci i młodzieży, a także dowodem uznania dla cennego wkładu badaczki we wspomnianą dziedzinę naukową.

Ewa Pakalska wystąpiła na konferencji z referatem Nowa wrażliwość – czy na pewno? Przemiany w ujmowaniu niepełnosprawności we współczesnej literaturze dla dzieci i młodzieży (na wybranych przykładach). Reprezentowała również "Biuletyn Polonistyczny", który jest patronem medialnym wydarzenia.

Ewa jest również współautorką opublikowanego kilka dni temu w "Biuletynie Polonistycznym" artykułu [„Polska Bibliografia Literacka” – przewodnik po polskiej kulturze literackiej](#), opisującego działalność Pracowni, której dziełem jest Polska Bibliografia Literacka, w 77-lecie jej istnienia.

↘ ankiety

Nieustannie zachęcamy do wypełniania udostępnionych przez nas ankiet!

Informacje z ankiety dostępnej na stronie [Bibliografia Źródeł dla Nauki i Społeczeństwa](#) zasilą **"Bibliografię Źródeł dla Nauki i Społeczeństwa"**, która pozwoli na przybliżenie społeczeństwu zagadnień związanych ze studiami o niepełnosprawności, medycyną narracyjną, humanistyką medyczną i literaturoznawstwem architektonicznym. W tym cennym opracowaniu nie może zabraknąć informacji o Waszych publikacjach!

Informacje z drugiej ankiety, którą można przesłać drogą mailową, ale także wypełniając [formularz dostępny na stronie](#): wzbogacą **"Geopolonistykę"**, czyli obraz światowej polonistyki, obecny w "Biuletynie Polonistycznym" w postaci mapy, bazy danych, ale przede wszystkim w powiązanych z nimi tekstach o polonistykach krajowych i zagranicznych.

Zachęcamy do śledzenia naszych działań
w mediach społecznościowych
i subskrypcję naszego newslettera

Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi, propozycje i spostrzeżenia!
Informujemy również, że istnieje możliwość włączenia się w nasze
działania na zasadach wolontariatu.

Biuletyn
Polonistyczny

Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach
programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą
„Nauka dla Społeczeństwa II”,
nr projektu Nds-II/SP/0264/2024/01
kwota dofinansowania 618 218 zł.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

zespół badawczy

Mariola Wilczak	Instytut Badań Literackich PAN
humanistyka cyfrowa, polonistyka, biografistyka, edytorstwo	kierowniczka Geopolonistyka, bibliografia literacka, promocja

Magdalena Popiel	Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych, Wydział Polonistyki UJ
Geopolonistyka	ekspertka

Justyna Tabaszewska	Instytut Badań Literackich PAN
ekokrytyka, badania nad pamięcią	ekspertka

Beata Koper	Wydział Filologiczny Uniwersytetu Opolskiego
humanistyka medyczna, bibliografia literacka	ekspertka

Tomasz Chachulski	Instytut Badań Literackich PAN, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych
edytorstwo naukowe	Geopolonistyka

Aleksandra Wójtowicz	Instytut Badań Literackich PAN
literaturoznawstwo architektoniczne	ekspertka

Marta Chojnacka-Kuraś	Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
językoznawstwo, komunikacja medyczna, semantyka	ekspertka

Magdalena Szarota	Uniwersytet w Lancaster; Stowarzyszenia Kobiet Niepełnosprawnych ONE.pl
studia nad niepełnosprawnością	ekspertka

Ewa Pakalska	Instytut Badań Literackich PAN
studia nad niepełnosprawnością	ekspertka, bibliografia

Klaudia Węgrzyn	Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
historia sztuki, studia pamięciowe, humanistyka środowiskowa	bibliografia, promocja

Piotr Bordzoł	Instytut Badań Literackich PAN
polonistyka, Geopolonistyka, kompetencje polonisty na rynku pracy	wykonawca

Iwona Przybysz	Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
Geopolonistyka, krytyka literacka, historia przekładu	wykonawczyni

Karolina Malinowska	Wydział Filozoficzny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
filozofia medycyny i psychologii, kompetencje polonisty na rynku pracy	wykonawczyni

Przemysław Górecki	Ośrodek Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego
teoria literatury, queer studies, gender studies	Geopolonistyka

Klaudia Muca	Uniwersytet Jagielloński
afazja, studia nad niepełnosprawnością	promocja, bibliografia